

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus »Fejérmegyei Napló« a vobis institutum ad »catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter. (Az általalok katolikusok törekvéseinek előmozdítására »Fejérmegyei Napló« cím alatt létesített új lapot mi örömmel helyesljük.) XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófnak, 1895. márczius 6-án.

Előfizetési árak:

Egészévre 12 kor., félévre 6 kor., negyedévre 3 kor.
Egyes szám ára 10 fill.

Felolós szerkesztő:

BILKEI FERENCZ.

Megjelenik minden kedden, csütörtökön és szombaton este.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Szent-István-tér 1.

Egyes számok kaphatók: Rotter I., Weisz H. és Krausz V. tözsdéjében.

Pikler.

A köznapi élet vásárja egy új nevet dobott a piacra. Megcsipték, hogy hamis portékát árult, pedig híres boltban árult és igen nagy hangon beszélt, annyira nagy hangon, hogy sok jó ember el is hitte neki, hogy igazat beszél. Most aztán leleplezték.

Mit is mondott volna Pikler Gyula egyetemi tanár ur?

— *Az én célom az, hogy az önök szivéből az ilyen kicsinyes fogalmakat, mint a haza, nemzet, kiirtsam.*

Továbbá: *A vallás az emberi butaságok és korlátoltságok egy megnyilatkozása.*

Hát persze ezek olyan tanítások, a melyekért egy szocialista, vagy anarchista igazgatót le szoktak csukni, meg le is kell csukni, mert a ki nyíltan igazat a haza és a vallás ellen, annak nincs tisztességes emberek társaságában helye, hanem el kell távolítani akár erőszakkal onnan.

Pikler ur tagadja, velük együtt tagadja minden zsidó lap (pedig talán sohase is látta Piklert, csak azt tudja róla, hogy a zsidó liberalizmusnak nagy hive és tőlük kért védelmet), hogy Pikler ur ezeket mondotta volna. Tanítványai pedig állítják ugyanezt. Mi tehát felvetjük a kérdést, ugy, a mint egy dühös zsidólap, a Magyar Hirlap mondotta:

— Kit hiszünk józaneszűnek, ha a tanár és a néppárti (a ki nem zsidó, az neki mind néppárti) tanítványai közt választhatunk? Mi nem az ifúrakat választjuk.

— Mi meg nem a tanárt választjuk.

Hogy ezt némileg igazolhassuk, elmondunk egy még eddig nyilvánosságra nem jutott esetet.

Pikler vizsgáztatja az egyetemen a jogászokat.

Hozzákerül egy derék, mindig szorgalmas és törekvő fiatalember, de a ki történetesen keresztényileg szokott gondolkodni, úgy tanulta azt otthon, a szülőknél, abban erősítették meg az iskolában s még nem verte ki a fejéből semmiféle fölvilágosodott szellem.

— Van-e szabadakarát? kérdi Pikler.

— Igenis van.

Pikler dühösen forgatja a szemeit, hogy mer az egész mindenség, különösen pedig az a szegény áldozat úgy nem gondolkodni, mint ő.

— Tehet-e a sikkasztó arról, hogy ő a más pénzéhez nyúlt?

— Igen tehet — folytatja a jogász megmaradva az előbbi állítás logikáján.

— Tehet-e az öngyilkos arról, hogy magát elemészt?

— Tehet.

— Elég! mondja a tudós (a zsidó lapok szerint a legnagyobb gondolkodó) tanár.

Aztán megvető pillantással végignézte a szerencsétlen ifjút, néhány szóval leajánlta a bibliát, a melyben ilyenek előfordulnak meg azokat is, a kik arra a bibliára még adnak és aztán nyugodt lelkiismerettel megbuktatta az ifjút, a mi mellesleg megjegyezve annak a szegény fiatalembernek évi 300 forintjába került, ugyanis egy ilyen ösztöndíjat vesztett el egy szabad kir. szabad kir. város törvényhatóságánál.

Azt hisszük most már, hogy egész joggal kérdezhetjük: kinek van józan esze, a tanárnak-e, a ki először annyira bornirt, hogy csak azt gondolja jónak, a mit az ő — a mint látjuk — nagyon is gyarló esze jónak, helyesnek tart, kivüle aztán az egész világ esze semmi, másodszor: ki a józaneszű, az-e, a ki ilyen zöldeiséget összebeszél, vagy az, a ki az ilyet el nem hiszi.

Mert egész joggal kérdezhetjük: Ha igaz van a »legnagyobb magyar gondolkozónak«, — a ki mellesleg megjegyezve mindenütt egyes kiváló külföldi tudósok eszméin rágódik — mi az ördögnek állítanak fel börtönöket, fegyházakat, miért fizet az állam évenként ezeket Bali Mihály uramnak? Ha nincs szabadakarát, ha a sikkasztó kénytelen sikkasztani, ha a rabló, ha a gyilkos kénytelen elkövetni bűnét, mily elvadult társadalom az, mennyire nélkülözi a humanizmust, a mely az ilyenért börtönnel, fegyházzal gyötör? Ha nem tehet róla, nem is lehet érte büntetni.

Hanem iszen meg is veszekednék ám üz a társadalom, a mely az »ilyen« tudós urak megbomlott esze szerint igazítaná el a cselekedeteit. Akkor a rablóknak, gyilkosoknak eljönne az Eldorádójuk, akkor ők lennének az urak s tudom, hogy Pikler urnak az ő jötevőjüknek kilopták volna még a szemét is s még csak nem is haragudhatna rájuk, mert hiszen az ő elmélete szerint annak úgy kell lenni és nem szabad volna velük úgy tenni, mint azzal a szegény jogásszal tett, a kinek utoljára — Pikler ur elvei szerint — kellett hinni a szabadakarátban, mert hiszen nincs szabadakarát, ha ő ezt a tudást így örökölte szüleitől, kénytelen azt hinni és vallani.

Ilyen emberek tanítanak a Vlassics miniszter ur »másik levegőjében« Ilyeneknek az atyai gondjára és tudományára kell bízni a szülőknél az ő gyermekeiket. Ha Pázmány Péter, meg Mária Terézia tudták volna valaha, hogy az ő százezeikén alapított egyetemére ilyen »tudósokat« is

rászabadítanak, azt hisszük, inkább a Duna fenekébe hányták volna a pénzüket.

Itt aztán két gondolat jut eszünkbe:

I. Milyen jó, hogy a tanítványoknak sokszor józanabb az eszük a tanárjukénál.

II. Keresztény szellemű egyetem jön el a te országod!

Városi közgyűlés.

A tudomány csödjé után a törvény is csödöt mondott. A tudomány is, a törvény is megalkuszik a maga passzíváival, a vesztés csak az emberiség, a nagyközönség marad. Ilyen korrál, ily körülmények között milyen lehet a törvény szelleme? A tegnapi városi törvényhatósági közgyűlés is igazolta: semminő. Nincs szelleme, csak holt betűje; mert az ember alkotásaiba, intézkedéseibe csak önnön lelkét lehelheti; már most mit leheljen a mai Pygmalion, szegény, mikor ha van is lelke, korcs s ez is csak hálni száll bele. Tapasztaljuk ezt városunkban már régóta, tapasztaljuk nap-nap után s hogy gyakran eklatánsabb bizonyítékok merülnek fel, az csak fokozottabb mértékben igazolja a sajnálatos valót.

A tegnap délelőtt Fülth Pál báró főispán elnöke mellett megtartott városi közgyűlés viharosnak ígérkezett holmi murvaszállítás miatt. Tudta mindenki, a sajtó rá is mutatott, a hatóság nem czáfolta, a biz. tagok nem érdeklődtek s így az ügy elaludt. Ez nem új dolog, hisz így szokott ez lenni minálunk. Nem is csoda tehát, hogy a bizalom nem nő, hanem fogy napról-napra rohamosabban s félt, hogy egyszer mégis csak elszakad a türelem hurja és sokaknak nem lesz nyére a sebek feltársa. Szivleljék meg gyengéd intelmünket azok, a kik t'illet, mert nincs messze az idő és belátjuk, hogy hallgatni nem mindig arany.

Térjünk ezek után a tárgysorozatra.

A belügyminiszter a hevenyfertőző betegek gyógykezelése tárgyában hozzáintézet feliratva kijelenti, hogy a megyei közkórházba az ily betegek korlátlan felvételét nem gátolhatja. A mennyiben pedig a kórházban e célra csak 6 ágy van, úgy ott beteg fel nem vehető. Vonja le ebből a város a következtetést: becsukták a kórházat s meg kell nyitni a járványkórházat, a mely pedig csak járvány esetén kötelező. Vita fejlődött e tárgy körül, a melynek a vége az lett, hogy a városi kórház beszüntetését a város határozatilag kimondotta s a járvány-kórház kibővítése, szóval a további teendők megbeszélése végett az ügy a közegészségügyi és kórházi bizottságnak adatik ki. Ebben az ügyben bizony a város hozta a rövidebbet. Eddig — lévén a városi közkórház nyilvános jellegű — a fertőző betegek gyógykezelési díja a betegápolási alappól az állam által megtérített, ezután a város ettől természetesen teljesen elesik. A betegápolási pótdíj 3%, majd jön hozzá most még 3%. Csak szorítsuk az adófizetőket, a koldusbot már ugyanis a kezében van, le kell huzni az ingét is.

A bizottság szervezte már a múltban a számgyakornoki állást oly feltétellel azonban, hogy az állam fizeti. A közgyűlés kimondta, hogy ha az állam nem fizet, akkor nem kell gyakorlatnok. Szerintünk vagy szükség van ezen állásra vagy nincs. Ha szükség van rá, szervezni kell; ha nincs rá szükség, akkor sem lett volna szabad szervezni, ha az állam fizeti. Mi azt hisz-

szük s ennek már kifejezést is adtunk, hogy nincs rá szükség. Némelyek a munkabeosztást nem helyeslik s valószínűleg ez az oka egyesek túlterheltségének. Végre is az állást nem szervezték s e miatt Mohai főszámvevő már a törvény által reá rótt felelősség terhétől is menekülni óhaját, megfélebezi a határozatot.

Az osztrák-magyar bank által kért utcaterület elcserelését, valamint a Tésits Mihály által kért utcaterület eladását névszerinti szavazással megengedi a közgyűlés; ugyszintén helyt ad Pajor Horváth Istvánné utcaterület vételi, illetve telekeldarabolási kérelmének. — A Vörösmarty Mihály emlékére teendő iskolai alapítvány 73 kor. tőkéje beirattási díjából 500 koronára egészítették ki. — A szt. Sebestyén templom helyreállítása a már rendelkezésre álló 9586 kor. költséggel vállalatba adás útján fog eszközöltetni. — A szt. Sebestyén templom részére szükséges egyházi szerek beszerzésére 366 kor. kiutaltatott. — A vásártér rendezése határozatlan kimondatott olyképp, hogy a kirakodó vásár az építendő igazságügyi palota mögött megmarad, az állatvásár pedig a szénatér bevonásával a jelenlegi marhavásártérre kerül a főkapitány már e határozat értelmében megbizatik a vásárrendtartási szabályrendelet-tervezet elkészítésével. — A laktanya telkétől szolgáló ingatlanok megvételére a szükséges pénzeszköz kiutaltatott. — A rózsáskerti fürdőnél tervezett átalakításra szükséges 4447 korona megszavaztatott. Ezen összeggel csak a korcsma épület és hidegfürdő lesz renoválva. A gőz- és kád-fürdő egyelőre nem jön üzembe.

A hatósági zálogház felállítására élénk érdeklődést keltett Köztudomású dolog, hogy Mohai főszámvevő ez irányban tett javaslatot a közgyűlés már elvben elfogadta, a pénzügyi tanácsos, majd a pénzügyi szakosztály nem tartják jövedelmező vállalatnak, ámde Mohai főszámvevő számadatokkal igazolja, hogy Baján 614, Brassóban 3134, Kecskeméten 11560 kor. tiszta jövedelmet hozott a hatósági zálogház. Dieballya, a közgyűlés Fabius Cuncatorra nem jösz nagy jövőt a hatósági zálogháznak s nem is hiszi, hogy városunkban prosperáljanak. Megfelelt rá dr. Sára Gyula, a midőn kimondta, hogy e téren oly uzsorások karmai között van a nép, hogy abból még finanziazi- elöny nélkül is ki kell szabadítani. Kéri kimondani, hogy a javaslat elfogadtassék. Szavazásra került a sor s 20 szó ellenében 21 szóval kimondatott, hogy ismét a pénzügyi szakosztálynak adassék ki az ügy.

Ida István alszámvevő egy évre szabadságot tartott, hogy mint egyévi önkéntes katonai kötelezettségének eleget tegyen, ezen időre a közgyűlés megszavazott részére 600 koronát.

A bizottsági tagok már a fenti ügy tárgyalásakor jórészt elhagyták a termet, úgy, hogy a tisztviselők uralták a helyzetet. A terem ekkor inkább társalgószobához hasonlított, sőt néha a zsinagóga érthetetlen zaját is tulszárnyalta. Csödbe jutott a törvény is a tudomány után. Ekkor került szőnyegre a vadászterület eldarabolása, illetve bérbeadása. Havranek polgármester a terület eldarabolását előnyösnek tartja, nehogy a jövőben is egy klick szerezzé meg a jogot mások rovására. Kövessy István javasolja: hogy egy tagban hagyassék meg a vadászterület; legyen egy-negyedrészé tilos terület, vadászjegy csak ötvennek adható s az utolsó évben hajtóvadászat ne tartassék. Daczára annak, hogy Havranek polgármester, mint vadászember a multban is néhány társával privilegiumot élvezett a szőlőhegy mögött (ez a legjobb rész), mégis erősen kardoskodott a felosztás mellett, s a feles-számban tisztviselőkből álló közgyűlés így is határozott, oly hozzáadással, hogy a kikiáltási ár 20 százalékkal emeltessék.

Végül, miután a konzerv-gyár tárgyában május 9-ikére rendkívüli közgyűlés tartását elhatározta a bizottság, a közgyűlés fél 2 óraker véget ért.

Dr. Friss Adolf egyetemes orvos,

Nőorvos

lakását Sag-utca 6-dik szám alá helyeszté át.

UJDONSÁGOK.

— **Az egyetemről.** Pikler Gyula vallás- és haza-ellenes tanokat hirdetett, zsidó hallgatói és a zsidó lapok melléje állottak, hogy megvédelmezzék. Furcsa! Azok a kik nemcsak a hazát, de a hazafiságot is bérbevették, ime! védelmükbe fogadnak most egy embert, a ki hazaelenes tanokat hirdet. A vége az lett, hogy a mélyen tisztelt zsidó ifurakat alaposan elrakták és ki-verték az egyetemről. Ezt nem azért mondjuk, mert helyeseljük. Korántsem! Az erőszak mindig helytelen. De a mit már annyiszor említettünk, hogy annak a tulságos hepcziaskodásnak és a véletelig menő szemtelenségnek előbb-utóbb is ez lett a vége. A ki nem fér meg a bőrében, azt kiugratják belőle. A mélyen tisztelt tuloldali ifjuság sohasem akar számolni azzal, hogy a bot még minálunk van, a vagyonunkat elvehetik, kol-dussá tehetnek bennünket, lefoglalhatják az ipart, keresk delmet, mindent, kinevezhetik magukat bölcseknek, felvilágosultaknak, legjobb hazafiak-nak, bennünket meg butáknak, sötétfejű hazaár-ulóknak (lásd a tegnapi Magyar Szó-t a vele egy huron pendülő zsidó lapokat), de egyet még sem illenék elfelejteni, hogy mi lesz akkor, ha birokra kerül a dolog? Ki huzza a rövidebbet akkor? Nem következik-e majd be az, a mi annyiszor ismétlődött már a világtörténelemben, hogy nagyra fellüdütt az a bizonyos hólyag, aztán elpukkadt és megint ránczosra lapult?

— **A nagy-hantosi plebánia** A mint értesülünk, a nagy hantosi plebániát Zichy Nep. János gróf óhajára Kapitány Gyula áldozópap fogja elnyerni. Valóban örömmel adjuk e hirt olvasóink tudtára, mert ugy a nagy-hantosi plebánia hivei méltó utódját fogják látni boldogult lelkipász-toruknak, Lajos Józsefnek, valamint egy fiatal, buzgó, törekvő, de mindenekefelett szerény ifjú áldozár is hozzá méltó körbe fog jutni. Ad multos annos!

— **Egyetemi élet.** A keresztény egyetemi ifjuság márczius 18-án az egyetem tantermeiben kitzte a keresztet. Az egyetemi tanács ezen tényt fegyelmi eljárás alá tartozónak minősítette és öt hétig tartó vizsgálat után április 26-án ki-hirdette az ítéletet, a mely szerint a keresztény egyetemi ifjuság nagy-bizottsága a tanács előtt való rektori megrovásban részesült. A nagy-bizottság el volt rá készülve, hogy nagyobb büntetés nem érheti: mert jogos dolgot követett el, a mit a rektor az ifjakhoz intézett beszédében világosan kifejezett, mondván: »Pázmány Péter és Mária Terézia egyetemén a törvénytszettel és a fegyelmeztet diák-élet épen a kereszt jelen-ben virult századokon át, és abban találja leg-jobb irányítóját ma is.« Egyébiránt az ítélet ki-hirdetésekor a tanácssterem asztalán már ott volt a feszület. A keresztény egyetemi nagy-bizottság a kereszt kifüggesztésével nem fejezte be hiva-tását. Megfeszített erővel dolgozik, hogy azokat a tényezőket, a melyek immár futóhomokká alakították a magyar társadalom épületének alapját: eltávolítsák és ezzel az anyaföldet a sorvasztó féregtől megszabadítsák. Legujabban Pikler Gyula egyetemi tanárt hivta fel a nagy-bizottság, hogy világosítsa fel az ifjuságot: vajjon igaz-e az egyik napilapban megjelent az az álli-tása, hogy ő vallásellenes, nemzetet, hazát nem ismerő tanokat hirdet. Pikler a nyilatkozatában az említett állítást valótlannak mondotta ugyan, azonban az ifjuság be fogja bizonyítani, hogy Pikler tanár ur az ilyen kicsinyes fogalmakat, mint nemzet, haza, vallás — ki akarja oltani hallgatói szívéből. A Pikler-féle tanok lelkes sáfá-rai, a liberalis egyetemi polgárok tegnap üdvözlo-iratot akartak átadni kedves professzoruknak, azonban a keresztény ifjak ebben megakadá-lyozták őket és előfőtt érzett keserűségében

Pikler tanár ur az előadást sem tartotta meg. Nagyon helyén volna, ha a fejevári egyetemi polgárok is megmozdulnának már!

— **Dr. Kégl Károly,** megyei árvászéki jegyző, tisztelbeli ülnök, fényes sikerrel tette le a bu-dapesti tudomány egyetemen a jogtudományi ál-lamvizsgát. Midőn ezen alkalomból Kégl dr.-t üdvözöljük, örömlenket nyilváníttuk a felett, hogy a megyei árvászékeknek egy igazán tehetséges és szorgalmas tagja jutott a tudomány ezen lépcsőjére.

— **Isteni gondviselés.** F. hó 28-án, azaz vasárnap tartották a sár-szent-miklósi hívek a szt. Márk napi buzaszentelési körmenetet. Már visszafelé tartott a körmenet, midőn szemközti jött vele négyes fogaton Szilva István orsz. képviselő sebes hajtással s a helyett, hogy meg-állította volna lovait vagy csak lépésben haladt volna célja felé a sárbogárdi vasutállomásra, behajtott az ájtatos hívek közé s egy szegény asszonyt, ki nem tudott a vágatoló lovak elől félreugorni, elgázolt. Ezer szerencse, hogy többen nem kerültek a lovak alá s valóban Isten cso-dája, hogy a szegény asszony, bár végig nyargalt rajta rajta a négy ló s keresztül gázolta a főri hintó, csekély horzolás s nagy ijedségen kívül komolyabb baja nem esett. A gavallér képviselő megtette, hogy Sárobagádról grőtőn a helyszínére küldte dr. Balassa községi orvost, a ki bekötözte az asszony kezsebét. Hát a hívek megbotránko-zását teszi jóvá a gavallér képviselő ur?

— **Kinevezés.** Kékessy László számgyakor-nokot Fiáth Pál báró főispán a városi számvé-vőszékhez számfejtőnek nevezte ki.

— **Vizsgálati hangverseny.** Előkelő közön-ség zsufolásig megtöltötte a színház tágas néző-terét vasárnap délután, a mikor ifj. Jámor Zsig-mond zenetanár bemutatatta tanítványával egy szép sikerű hangverseny keretében munkásságának eredményét. A gyakorta felzúgó tapsvihár a ta-nítványok részéről nyújtott babékoszoru híján is a mester tudásának és törekvésének annál is inkább hirdetői, mert kiki tudatában van annak, hogy ifj. Jámor Zsigmond nemes hivatással tölti be azt az állást, melynek városunkban elismert sokoldalú mestere. A hangversenyen kezdők és haladók egymásután mutatták be solójátékban a tanuitakat, a mit néhány, szépen sikerült együttes játék követett. Az elért szép eredmény igazolja, hogy a szülők anyagi ádozata, a mester és ta-nítványok munkássága megtermette a remélt jó gyümölcsöt.

— **Uj kereszt.** Székesfejevári öreghegy-hegközség területén a középhegven, a borjúkut előtti téren többen egy szent-kereszt felállítását határozták el. A gyűjtött pénzeket Tremkó József hegybírónál tették le és egyben kéri az e célra adakozókat, hogy esetleges adományai-akat — legyen az bármily csekély — öhozza juttatni sziveskedjenek.

— **A megyei választók figyelmébe.** A vár-megyei közpöti választmány a jövő évi ország-gyűlési képviselőválasztók ideiglenes névjegyzékét már elkészítette s az a vármegyeház II. emeleti kistermében, úgy a nagyközségekben és körjegy-zőségi székhelyeken május hó 5-től 25-ig köz-szemlére lesz kitéve. Az esetleges felszólalások a névjegyzék adatai ellen május hó 5-től 15-ig, a felszólalásokra tett észrevételek május hó 16-tól 25-ig adhatók be. Figyelmeztetjük választóinkat, hogy a névjegyzéket betekintsék s a téves ada-tokat kellő időben igazítsák ki, nehogy a vá-lasztás alkalmával a személyazonosság igazolása a Sulyovszky-féle liberalis rendszer szerint aka-dályokba ütközzék.

— **Erdőöri szakiskola a Dunántúl.** A föld-mívelési miniszter elhatározta, hogy a Dunántúlnak alkalmas és ott kiképzett erdei altisztjei álljanak rendelkezésére, a Dunántúlnak egyik megfelelő helyén erdőöri szakiskolát létesít. Vajjon melyik lesz ez az alkalmas hely?

Bűnügyi-főtárgyalások. A székesfejvári kir. törvényszéknel f. évi május havában a bűnügyi főtárgyalások a következő sorrendben tartatnak meg: 1-én: Hartenstein Jenő vétkes bukás vétsége, Király Katalin gyermekölés büntette. 4-én: Sós Gábor vérfertőzés büntette. 7-én: Fister Mihály és társa súlyos testi sértés büntette. 8-án: Farádi András és társa lopás büntette, Gödri József hatóság elleni erőszak büntette, Mayer Erzsébet lopás büntette. 11-én: Marczinkovics Imre s társai súlyos testi sértés büntette. 14-én: Móker György hatóság elleni erőszak büntette, Bücsü Erzsébet lopás büntette, Nyiró Lajos zsarolás kíséretének vétsége. 15-én: Molnár József hamis tanúzás büntetésben való részesség, Hangyál Ferenczné magánokirat hamisítás büntette, Kis Andrásné gondatlanságból okozott súlyos testi sértés vétsége.

Névváltoztatás. Grünfeld Károly nyékpentendi lakos vezetéknévét belügyministeri engedéllyel »Nyéki«-re változtatta.

Tanítók jegykedvezménye. A fővárosi és vidéki tanítók között mozgalom indult meg az iránt, hogy a vasuti díjkedvezmény, amely az állami és törvényhatósági tisztviselőket megilleti, községi és felekezeti tanítókra is terjesztessék ki. A mozgalom indítói utalnak arra, hogy a tanítók szintén az állam czéljait szolgálják, habár nem is arról nyerik fizetésüket; továbbá, hogy a közoktatás ügye csak nyerne az által, ha a tanítóknak mód nyujtatnék utazások által tapasztalatok gyűjtésére.

Himlőoltás. A gyermekek himlőoltása május 5-én veszi kezdetét s vasárnaponként délután 2 óraker az alább jelzett helyeken fogantosságitat: dr. *Árókay* Antal a selyem-utcai iskolában, dr. *Palánszky* Miklós a vizivárosi (Bardon-féle) iskolában és dr. *Molnár* József a millenniumi iskolában.

A Zichy-ligeti kioszk holnap az az május 1-én megnyitják. Az a körülmény, hogy Rostásy Sz. Rudolf, egy elismert szakember vette kezébe a kioszk vezetését, feljogosít azon reményre, hogy kifogásunk az üzlet ellen nem is lesz. Ajánljuk olvasóink figyelmébe az üzletet, a törekvő vállalkozót, valamint a lapunk hirdetési rovatában közöltek.

Ítélet. Horváth Károly csakberényi lakos több rendbeli betöréses lopás büntette miatt a helybeli kir. törvényszék 4 évi fegyházra, 6 havi börtönrre és 4 évi hivatalvesztésre ítélte.

Egy jó karban levő, nyolcz lőerejű Glajton és Shuttleworth-gőzgép cséplésre ajánlatik, esetleg meg is vehető. Bővebb felvilágosítást a kiadóhivatal nyújt.

IRODALOM.

Irodalmi jelentés. Dr. Mihalovits Ede »A kati. predikáció története Magyarországon« című munkájának II. kötete megjelent, 4 ivnyi terjedelemben. Ezen kötet tárgyalja Pázmánytól napjainkig terjedő kornak predikációit az első kötetnek megfelelő terjedelemben és irányban. Oknyomozólag adja elő a hitszónoklat fejlődésének egyes mozzanatait, lehozván azokat a kornak vallási, politikai és műveltségi viszonyaiból, rámutatva egyszersmind az eredményekre, melyeket a hitszónoklat elért. Azért nemcsak a hitszónokra nézve érdekes a munka, hanem a művelődés története iránt érdeklődőkre is. A hitszónok különösen utmutatást nyer forrástanulmányokhoz, s okulást szerez gyakorlati szempontból. Hiszen nemcsak száraz bírálatot olvas e könyvben, hanem mutatványokon látja, hogyan halad az egyházi ékesszólás lépésről-lépésre, hogyan alkalmazkodott az idő igényeihez, maga előtt látja a mult idők hitszónokainak egyéniségét, s alkalma nyílik a jelesebbeknek szellemét magába szívni. Különösen a legújabb kornak hullámzásai tanulságosak, mert közvetlen elődje a jelennek, s megismerteti a hitszónokot környezetével. Kíváncsot volna, hogy e munka egy hitszónoknak könyvtárából sem hiányozzék, mert a történelem a gyakorlat mestere. Ára a kötetnek 7 korona.

Megrendelhető a Szt.-István-Társulatnál, melynek nyomdájából kikerült, dr. Kiss János egyetemi tanárnál és a szerzőnél Nyitrán.

Művészettörténeti korrajzok, bevezetésül a képzőművészetek egyetemes történetébe. Irta Divald Kornél. II. kötet. Budapest, 1901. 8-rét. 264 lap. Ára füzve 2 korona 40 fillér, kötve 2 korona 80 fillér. Igaz elismerésre tarthat számot a Szent-István-Társulat, mikor a kor kiválmalmának megfelelően költséget, fáradságot nem kímélve, könyvpiacra bocsátotta Divald könyvét. A mit dicsérettel emelhetünk ki az első kötetben, ugyanazt mind fokozott mértékben megtaláljuk a másodikban is. Csak annyiban nem nevezhetjük rendszeres műtörténelemnek, a mennyiben az egyes festőket és korszakokat nem egyenlő arányban méltatja. Dióhéjban előttünk áll az egész műtörténelem, de ennek egyes képviselői a laikus publikum igényeinek, kivált az ifjúság érdeklődésének megfelelőleg bővebb méltatásban részesülnek. Így Raffaellról s a többi művész zseniről egész kis monografiák vannak a kötetben. Természetesen a tárgyalás ezen módjáért nemcsak nem gáncsoljuk a szerzőt, hanem igen hálásak vagyunk iránta. Finom érzékkel van kiválgatva mindaz, a mi az olvasó művészi érzékét nemesítheti, kedélyét finomíthatja és érdeklődését főtartarthatja. A szép iránt érzett igaz szeretet szót megkapó közvetlenséggel a könyv minden sorából. Divald éles szemmel felezi föl a szép minden formáját, fölhívja reá az olvasó figyelmét s lelkesíti őket, hogy élvezzék és szeressékök is a szépet. A munka két részre oszlik. Az első az olasz reneszánszsal foglalkozik; a második tárgyalja a reneszánszot Európa többi országában s aztán a barokk, rokokó és klasszicizáló izlés korával foglalkozik. Ritka szorgalommal gyűjtött össze Divald mindent, a mi a magyar művészetre vonatkozik. Kévs bizony az, de annál nagyobb dicséret illeti őt, hogy e keveset is kikutatta és szeretettel tárgyalja. A munka használhatóságát nagyban előmozdítja a végezetül csatolt három-lajstrom: a művészek, a műszavak és a képek lajstroma. Hetvenöt tiszta nyomású kép, tulnyomó számban autotípia ékesíti a kötetet, nyelnyek fényes kiállítására méltán büszke lehet a Stephaneum nyomda. A kiállításához mérten hallatlanul olcsó munkát igen melegen ajánljuk olvasóink figyelmébe. Megrendelhető a Szent-István-Társulat könyvkiadóhivatalában: Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28. szám.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

D. J. Helyben. Ugyan ne izéljen mindig. Megint azt kérdezi tőlünk: olvastuk-e a »spenót-lap« legújabb szerelmi vallomását? Hogyne olvastuk volna. Hogy is van? »Az ellenzék — érvény e kifejezés alatt az igazi ellenzék, a Kossuth Ferenc vezérelte alatt kiadó pártot — szövé akarta tenni ezt a kérdést (a Irónörökös nyilatkozatát) a házban, de az a tény, hogy a király Budapestre érkezett, lefegyverezte az elveit mindvégig harcoló, de

azért sohasem illojalis ellenzék.« Meg aztán: »Zichy Jenő gróf (Székesfejvári szabadalvú képviselőjelöltje, Szerk.) jéllékenyen megvalogatta az emberek, akiket bevezetett mükincsei közé. Eölvös Károlyt a vajdát (a nagy 48-as. Szerk.) és környezetét, köztük e sorok íróját (a »spenót-lap« levelezőjét, Szerk.) valamelyik napon éjjél körül hivta magához. . . . .« A tisztaveretü »Sz. H.« meg a vajda fiát élteti a vaáli kerületben!? — Láttunk mi már ilyen gyakorlat. Ha az egész dolgot jól meg akarja tapasztalni, menjen ki vasárnap délután a »Rózsás kertbe«, ott akkurat így csinálják. A tánczó szerelmes párok durczásan el-el válnak egymástól, közbe-közbe még dobbantanak is a lábukkal, mintha haragudnának egymásra; de figyelje meg a szerelmes kacsintásokat, melyelyek egymást kísérik, az mindig igaz érzelemről beszél. Ön pedig legyen szerény; biztosíthatjuk, neve nem fog a nagy felfedezők közé kerülni.

7725/t. 1901.

Árlejtesí hirdetmény.

Székesfejvári szab. kir. város hatósága által 1901. évi június, július és augusztus hónapokban eszközöndő utca-öntözés nyilvános szóbeli árlejtesí után vállalatba adatni rendeltetvén, ezen jogügylet létrehozatala érdemében az árlejtesí folyó 1901. évi május hó 12-én délelőtt 9 óraker a városháznál megtartatik, s erre vállalkozók meghivatnak.

Jelzett három hónapon át vállalkozó naponta két kettős fogatot tartozik kiállítani s mindkét fogatra együttvéve és naponta a munkadíj 12 koronában kiálltatik ki.

Bánatpénzül 150 korona teendő le.

Székesfejvárt, 1901. május hó 1-én.

Polczér Péter s. k., gazdasági tanácsos.

Most jelent meg
a francia eredeti kiadói sal egyideüleg!

ÖT ÉV ÉLETEMBÖL.
Irta:

Dreyfus Alfréd

A 318 fapra terjedő vaskos kötetben Dreyfus Alfréd saját maga írta meg öt évig tartó szenvedéseit. Ez emlékiratban megvan Dreyfus Alfréd elítélésének, lefokozásának, hazatérésének története, ördög-szigeti rab-ságának Naplója, feleségével folytatott levelezése, stb., nyolcz eredeti rajzzal és kézírással.

Ára 3 korona 50 fillér.

Kapható az Orsz. Közp. Könyvt. Nyomda R-T-ny.

Budapestben, VI., Váci-körút 61. sz.

és minden könyvkereskedésben.

McCORMICK HARVESTING MACHINE COMPANY

(CHICAGOI ARATÓGÉPCYAR)

GRAND PRIX.

PARIS 1900-ban.

Kövekkü aratógép, Fűkaszálogép, Közörrükészülék, »Daisy« marokrakó aratógép, Szenagyűjtő gorbelye és Kövekküfőval gyártmányai.

Ne vásároljon, míg gépeinket nem látta s árainkat nem kérdezte!

Olcsó tartalékreszek öröndei rakítára.

WILLIAM J STILLMAN igazgató.

Képviselek:

NEY MÖR, Székesfehérvár. Budapest V., Váci-ut 30.

1242

MEGNYITÁSA
a Zichy-ligeti kioszk helyiségének
Május hó 1-én (szerdan) reggel 5 órakor
Dóczi János zenekara közreműködésével.

A Zichy-ligeti kioszk
megnyitattik

melyre a n. é. közönséget tisztelettel
meghívja:

Rostásy Sz. Rezső,
üzletvezető.

Délután 5 órakor rendes katonai lérvzene.
Este 8 órakor Dóczi János hangversenyez.

Naponta frissen csapolt Dréher-féle koronasör.
Kitünő asztali és dessert borok, hideg büffé.
Villás reggeli.

Frissen készített meleg étek.

Kávét, tejet, csokoládét és cacacót.

Különféle ásványvizek a legjutányosabb árak mellett,
kitünő, tiszta felszolgálással kaphatók.

Naponta ezignyzene.

Meghívó.

A szabad-batthyányi kölcsönsegélyző-
egylet mint szövetkezet

folyó 1901. évi május 19-én délután 3 órakor
az egylet helyiségében tartandó

rendes évi közgyűlésére

az egylet tagjait tisztelettel meghívja
az igazgatóság.

TÁRGYAK:

1. Igazgatósági jelentés.
2. Felügyelő-bizottsági jelentése az 1900-901. évi zárszámadások és vagyonmérleg megvizsgálásáról s ezzel kapcsolatban a felmentvénynek az igazgatóság és felügyelő bizottság részére való megadása.
3. Három felügyelő-bizottsági tag választása.
4. Netáni indítványok.

Dr. KRIEGL JÓZSEF-féle
valódi angol
tannochinin pomádé

1. Akadályozza a hajhullást valamint a bajusz és a hajak őszülését és előmozdítja azok növedését. Egy tégely ára portó bérmentes küldéssel minden további költség nélkül

2. After

3 korona

Chief Office 48 Brixton-Road, London S.W.

A postautalvány így czimzendő:
Thiery A. gyógyszer., balsam gyára
Pregrada, Söhitech-Sauerbrunn mellett.
Vízözönlésűsítőknak magas enyjedmény.

Fégekfordás megkezdése.
Előjegyzetelni lehet:
Lichtneckert József
fűszerkereskedésében.

A szabad-batthyányi kölcsönös népségélyző egylet mint szövetkezet

Zárszámadása

1900. április hó 1-től 1901. év márczius hó 31-ig.

BEVÉTEL		KIADÁS	
	K f		K f
1900-ik évi pénztári maradvány	1435 86	Kölcsönökre	12640 —
I. évfolyami heti betéteiből	7125 —	Letétbe	4400 —
Késedelmi kamatokból	4662 80	Végkielégítésekre	2345 84
II. évfolyami heti betéteiből	3 572	Adóra	46 54
Tőke kamatokból	2802 02	Tiszteltdíjakra	230 —
Visszafeizetett tőkékből	2370 —	Napibiztosoknak	41 60
Kezelési díjakból	63 30	Hivatalszolgának	24 —
Átíratási díjakból	120	Házbérrre	40 —
34 betét után törzsbetét	6 80	Tüzelő anyagért	8 60
7 drb kis könyv ára	1 68	Külénfélékre	37 44
Letétből	1400 —	Pénztári maradvány	390 36
Összesen	20204 38	Összesen	20204 38

Vagyon-mérleg

1900. ápril hó 1-től 1901. év márczius hó 31-ig.

TARTOZIK		KÖVETEL	
	K f		K f
Kötvényekben	49590 —	1896 97 évi társulat betétekbén	34372 —
Heti betét hátralékban	779 40	1898-99-900 „ „ „	12199 20
Késedelmi kamat hátralékban	77 94	1896-97-98 „ „ %/ó-ban	4623 59
Tőkekamat hátralékban	1183 60	1899 — 900 „ „ %/ó-ban	826 51
Kézpénzben	390 36	Összesen	52021 30
Összesen	52021 30	Összesen	52021 30

Nyereség-és veszteség-számla

1900. ápril hó 1-től 1901. év márczius hó 31-ig.

NYERESÉG		VESZTESÉG	
	K f		K f
Tőkekamatokból	2802 02	Kilépett tagoknak kamat	102 04
Késedelmi kamatokból	335 72	Tiszteltdíjakra	230 —
Kezelési díjakból	63 30	Napibiztosoknak	41 60
Átíratási díjakból	120	Adókra	46 54
34 uj betét után törzsbetét	6 80	Házbérrre	40 —
Összesen	3209 04	Tüzelő anyagra	8 60
		Vegyeesekre	37 44
		Hivatalszolgának	24 —
		Tökésített kamatok	2678 82
		Összesen	3009 04

Keit Szabad-Batthyán, 1901. márczius hó 31-én.

Walper József, elnök. **Kovács Lajos,** igazgató. **Tóth István,** pénztárnok. **Pirhann Gusztáv,** könyvelő.

A felügyelő bizottság az évi számadásokat és jelen mérleget a kereskedelmi törvény 195. §-a értelmében megvizsgálta, azokat a közgyűléshez tett évi jelentése szerint helyesnek találta.

Kelt Szabad-Batthyán, 1901. április hó 17-én.

Szabó Andor, f. b. tag. **Kokály József,** f. b. tag. **Magyar József,** f. b. tag.

Az üzletév végén volt az egyletnek 230 tagja 1093 betéttel, az üzletév folyamán belépett 6 tag 26 betéttel, kilépett 4 tag 19 betéttel.

Kelt Szabad-Batthyán, 1901. márczius hó 31-én.

Walper József, elnök. **Kovács Lajos,** igazgató. **Tóth István,** pénztárnok. **Pirhann Gusztáv,** könyvelő.